

”Lancetrapporten”

Under brinnande krig - i ett land som är så farligt att inga västerländska journalister vågar rapportera därifrån – åstadkom John Hopkins School of Public Health, Baltimore USA en vetenskaplig bragd. I samarbete med Al Mustansirya Universitetet i Bagdad genomförde de en statistisk undersökning för att kunna beräkna hur många människor som dödats i Irak under Irakkriget.

Arbetet var av så god kvalitet att det publicerades i den ansedda läkartidningen The Lancet. Deras rapport har därför blivit känd som ’Lancet-rapporten’. Siffrorna de presenterade var oerhörda – över 650.000 dödsoffer fram till den 10 juli 2006: De allra flesta, 600.000, hade dött en våldsam död. Rapporten säkerställer att i nära en tredjedel av fallen kommer våldet från koalitionsstyrkorna, men mörkertalet är stort. I 45% av fallen går det inte att säkert avgöra vem den skyldige är. En försiktig beräkning visar alltså att minst 200.000 personer dödats i Irak av de amerikansk/brittiska styrkorna, men genom att mörkertalet är så stort kan det vara betydligt fler.

Den grupp där överdödligheten varit allra störst är män i åldersgruppen 15-59 år. En del av dem har sannolikt varit aktiva i striderna, men det är också den grupp som arbetar utanför hemmet och färdas i bil på vägarna. En del dödsattester tydde på att de avrättats av motståndare. Det har också rapporterats från Irak att alla män i vapenför ålder är måltavlor för koalitionsstyrkorna.

Undersökningen genomfördes i hela Irak i slumpmässigt utvalda hushåll. Antalet hushåll i de olika regionerna var proportionellt mot antalet invånare. De 1849 hushåll som besöktes hade 12.529 medlemmar. Det var två olika team som genomförde undersökningen. I varje team arbetade två kvinnor och två män. De var alla utbildade läkare, talade flytande både engelska och arabiska och hade socialmedicinsk erfarenhet.

Rapporten har blivit omstridd och kritiserad. Många menar att siffrorna är alldeles för höga. Organisationen Iraq Body Count beräknar till exempel att antalet är 54.000 (jan 2007), men deras siffror bygger i stort på de dödsoffer som rapporteras i press och media.

Det är trots allt så, att ”Lancet-rapporten” är den enda undersökning av vetenskaplig klass som under riskfyllda förhållanden givit ett svar på antalet dödsoffer i Irakkriget. En noggrannt genomförd statistisk undersökning kommer ofta sanningen väldigt nära.- tänk på en vanlig väljarbarometer - aldrig exakt rätt, men ganska nära de verkliga siffrorna. Försiktighet i bedömningarna präglar ”Lancetrapporten”. Risken finns därför att antalet dödsoffer kan vara ännu större.

Christer Karlsson